

**ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
НА
РЪКОВОДСТВОТО НА СБМТД
XVII редовен КОНГРЕС**

Уважаеми колеги,

Работата на Съюза през последните три години премина под знака на **100-годишнината на СБМТД**. Съпадението на знаменателната годишнина на Съюза с мандата ни бе голяма чест, но и голяма отговорност за нашето ръководство. То бе благоприятен повод за равносметка на извършеното, за оценка на значимостта на СБМТД като фактор в обществения живот на страната, който се ангажира изцяло с проблемите на българските музикални дейци и балетни артисти и се бори за тяхното разрешаване.

За честването на вековния юбилей на Съюза подготвихме национална програма, която ярко представи артистични постижения както на нашите, така и на много чуждестранни артисти - наши приятели от Гърция, Франция, Македония, Япония и САЩ (Приложение 1).

Бяха учредени специални награди на името на изтъкнати наши музиканти и балетисти: за хорово изкуство “Проф. Г.Димитров”, за пианисти “Д.Ненов”, за цигулари “В.Абаджиев”, за балетно изкуство “Анастас Петров”.

Издаден бе алманах, подготвен от екипа на списание “Музикални хоризонти”, който съдържа ценни авторски изследвания за развитието на българското хорово, оркестрово, оперно и балетно изкуство в началото на ХХ век. С него поставихме и началото на бъдещи историографски проучвания за първите крачки на нашия Съюз, както и за музикалното дело в България през миналия век.

Особено сме щастливи, че единственото списание за музиканти “**Музикални хоризонти**” се оформи като високо професионална трибуна за синдикалните проблеми и творческите постижения не само на Съюза, но и в национален и международен аспект. Бе запазена и усъвършенствана една дългогодишна традиция. Независимо от осъвременения си дизайн, списанието остава най-достъпното по цена издание - 6 лв. годишен абонамент за 10 книжки. За това има голяма заслуга екипът на списанието доц.Наташа Япова и Юлиан Куюмджиев.

Кулминация в честването на 100-годишнината на СБМТД бе тържественият заключителен концерт, проведен на 27.02.02 г. със съдействието и под патронажа на Председателя на ХХХІХ-то Народно събрание проф. Огнян Герджиков. Съюзът получи поздравителни адреси лично от Премиера, Министъра на културата, Председателя на КНСБ, Генералния директор на БНР, от Парламентарната комисия по култура, ДМТ “Ст.Македонски”, Съюза на българските композитори.

Ръководството на Съюза изказва благодарност на всички колеги, взели безвъзмездно участие в този концерт: Детския хор при БНР, проф. Жени Захаријева, Колегиум-музикум “Банкя”, Женски хор “Христина Морфова”, Студентски камерен хор при СУ “Св. Климент Охридски”, Камерен ансамбъл “Софийски

солисти”, Вокален ансамбъл “Мистерията на българските гласове”, оркестър “Севлиево”.

СИНДИКАЛНА ДЕЙНОСТ

Синдикалната защита на членовете на Съюза беше главното съдържание на цялата наша дейност през изтеклите три години.

Основните ни цели бяха:

- да усъвършенстваме формите на защита, да ги направим по-ефективни;
- да активизираме защитата по отношение на заетостта;
- да запазим и да развием легитимността на синдиката;
- да се борим за стимулационна данъчна политика чрез конкретни предложения за промяна в данъчното и осигурителното законодателство;
- да работим за консолидирането в бранша, за засилване на въздействието и помощта при сключване на Колективни трудови договори;
- да участваме активно в разработката на специфични закони за нашия труд;
- да налагаме признаването на СБМТД за експерт в нашия труд пред законодателната и изпълнителната власт.

За осъществяване на тези цели наши **приоритетни задачи** станаха:

- запазването на работните места на членовете на СБМТД и повишаването на работните им заплати;
- увеличаване на социалните придобивки и други дейности, подпомагащи музикантите и балетните артисти.

Провежданата от Министерството на културата **реформа в музикалния живот** предизвика активното отношение и действия на ръководството на Съюза. Още в приетата на XVI извънреден конгрес декларация Съюзът възрази срещу липсата на обществен дебат преди приемането на **Решение на МС № 36 от 27.01.99 г. за преобразуване на оперите и филхармониите в Бургас, Варна, Пловдив и Русе**. Във връзка с това Председателят на СБМТД заедно с Л. Миролесков се срещна с колективите на оперно-филхармоничните дружества на Пловдив и Русе. А.Аронов посети ОФД-Бургас. Същевременно Съюзът организира на **14 юни 1999 г. Национална конференция за хода и резултатите от реформата**. За участие в Конференцията бяха осигурени отговорни представители от Министерството на културата, синдикалните организации, музикалните директори на ОФД в Пловдив, Бургас, Варна и Русе, представители на общините, видни музиканти и балетни артисти. Докладът на Председателя провокира остър дебат, след който „на финала”, всички участващи се договориха за необходимостта от прозрачен диалог. Съюзът отправи предупреждение за огромната отговорност, която носят директорите на институциите за разумното провеждане на реформата. Въз основа на решенията, взети на Конференцията, Съюзът изработи становище, в което заяви категоричната си позиция:

1. В този начален период да бъдат запазени всички работни места;

2. Да се спазва т.6 от Решението, а именно, оперите и филхармониите да огласяват отделно самостоятелната си публична дейност.

В европейския обществен модел синдикатът да е естествен балансър в критичните обществени събития, свързани с бранша. В този план нашият Съюз направи първите крачки в посока и на собственото си **реформиране**.

През 2001 г. СБМТД беше приет в състава на **Международната федерация на музикантите (FIM)**, което е и лична заслуга на проф. Жени Захариева. FIM е организация с повече от 50-годишна история със свое представителство в Международната организация на труда, ЮНЕСКО и др.европейски структури. Приемането ни бе признание и оценка на труда, който ние вършим на територията на България. Без съмнение, в семейството на международните синдикати нашата организация има своето сериозно място.

Благодарение на нашите обединени усилия с FIM започнаха да се решават някои сериозни проблеми. Още преди СБМТД да стане член на FIM получихме реална подкрепа при организирането на **Международна конференция по проблемите на реформата в музикалната култура у нас, проведена през м. декември 1999 г.** В работата на форума взе участие лично Главният секретар на FIM г-н Жан Венсан, както и председателят на Съюза на румънските музиканти и Президент на румънската асоциация за защита на изпълнителските права г-н Стефан Георгиу. Конференцията даде възможност на представителите на държавната власт, Съюза и нашите членове и главните директори на музикалните институти да обсъдят **отново и заедно** хода на реформата. Бяха отправени въпроси към Министерството на културата:

- защо все още няма пълна прозрачност в действията на Министерството на културата по отношение на оперно-филхармоничните дружества и на СБМТД?;
- изработени ли са устройствените правилници за ОФД, обсъдени ли са и приети ли са на Общо събрание?;
- Приети ли са новите правилници за вътрешния ред?
- Защо МК е пасивно в контрола към директорите на ОФД-та?
- създаден ли е механизъм за стимулиране и компенсиране на допълнителната заетост в звената опера, оркестър, балет, което е една от основните цели на реформата?
- как се решават въпросите със собствеността на ОФД?

Прие се **решение** за действен двупосочен обмен на информация между Министерството на културата и СБМТД, както и за експертно участие на Съюза в изработването на проекти, обсъждане на нормативни актове, посочени в Закона за закрила и развитие на културата.

На Конференцията беше прието Обръщение към Президента, Председателя на Народното събрание, Министър-председателя и Министъра на културата във връзка с тревожното състояние на българската музикална култура - съкращенията, нарушаването на “охранните норми”, ниското заплащане, въпреки високото

международно признание на постиженията ѝ. Обръщението бе подкрепено от централата на ГИМ в Париж. В резултат на това Министерството на културата изпрати писмо до всички кметове, председатели на общински съвети и областни управители, в което настояваше за разумен подход при съкращенията в общинските музикални и танцови състави.

Във връзка с ПМС № 219 от 30.11.1999 г. СБМТД изпрати протестни писма до кметовете и общинските съвети на всички градове, от които получихме сигнали, че предстоят **съкращения** в музикалните институти. Инициативността на ръководството срещу съкращенията даде положителен резултат: в Симфоничния оркестър - Разград щатните бройки за съкращение бяха сведени до 2, в Камерен ансамбъл "Дианополис" - Ямбол до една. При алтернатива за 100% съкращения на Камерния оркестър и Духовия оркестър в Габрово през 1999 г. Те бяха запазени временно на половин щат. В момента Духов оркестър-Габрово наброява вече 20 щатни бройки, а Камерния оркестър - 11. Ръководството на Съюза постигна увеличение щатните бройки с 4 за Духов оркестър - Благоевград. Съкратеният Духов оркестър - Велико Търново беше запазен като духовна формация на граждански договор към бюджета на ДМДГ "Константин Кисимов". Благоприятно е, че артист-оркестрантите имат и увеличение на заплатата от 10 до 20 лв. В момента продължава работа за преминаването на оркестрантите отново на щат към общината.

Със съдействието и усилията на ръководството на Съюза закритата школа по изкуства "Оборище" - София бе възстановена. А също така и Школата по изкуства "Емануил Манолов" - Габрово, като преподавателите бяха преназначени на половин щат. В Софийски духов оркестър бяха закрити само незаетите 10 щатни бройки.

Ансамбъл "Добруджа" - Добрич, субсидиран от извънбюджетна сметка на общината, със закриването на тези сметки с Министерско постановление беше закрит. В резултат на съвместните усилия на Ръководството на Съюза и по-специално на проф. П.Ангелов, ансамбъл "Добруджа" вече функционира с възстановени към момента 38 щатни бройки.

Във връзка с предстоящите през 2002 г. нови 10-процентни съкращения в сферата на културата, Председателството предприе спешни превантивни мерки. Оторизирана комисия изработи становище на Съюза, което веднага бе изпратено в Министерството на културата и Министерството на финансите много преди да излезе ПМС № 1 от 04.01.2002 г. Професионално бе защитена позицията, че това действие ще блокира нормалната дейност на музикалните институти. СБМТД предложи на Министерствата мерки за ограничаване на съкращенията, според които те трябва да засягат минимално художествено-творческия персонал. Крайният резултат е: в ОФД-Бургас, Варна и Русе са съкратени общо 19 щатни бройки, от които само 7 са художествено-творчески.

Нямаме информация за съкращения в общинските музикални институти.

Трябва да се отчете, че ръководството ни започна своята дейност при сложни противоречиви условия, СБМТД не можеше да спре съкращенията изцяло,

поради изпълнение на договореностите на страната с Международния валутен фонд.

След провеждането на XVI-ия извънреден конгрес Ръководството сформира експертни комисии за подготовка на анекс към Браншовото споразумение за отрасъл “Музикално и танцово изкуство`98” за институтите на държавно, общинско и смесено финансиране и за отрасъл “Средни училища по изкуствата и културата`1998”. Изработените два проекта за анекси не бяха подписани, тъй като Министерството на културата не можа да представи параметрите на Бюджет`2000.

През септември 2000 г. СБМТД подписа синдикално споразумение със СБУ за съвместна дейност. То има за цел двата синдиката да се обединяват за съвместна дейност на ниво отраслов тристранен съвет, където интересите на техните членове са общи.

Веднага след влизането в сила на новия Кодекс на труда експертните комисии на СБМТД подновиха преговорите за **нов КТД в бранша “Музикално и танцово изкуство”**. Проектът бе разгледан и на заседание на УС през м.юни 2001 г., на което се изказаха много полезни предложения, залегнали по-късно в документа.

Председателството отчита като успех подписването за **първи път** на този КТДБ и от **Националното сдружение на общините**, с което той става задължителен документ и за общинските ръководства. Освен това за първи път **класификаторът на КТДБ** съдържа всички длъжности по категории от единната щатна таблица на всички видове музикални формации и съществуващите длъжности в тях.

През м.април 2002 г. този КТДБ бе преподписан. В него защитихме досегашната отпускателна норма от 42 дни за артистичния персонал на музикалните институти, срещу заложените в Наредбата за отпуските - 36. Но тази привилегия е само за членовете на СБМТД. Неделя е определена за задължителен почивен ден (от полагаемите се два поредни почивни дни от седмицата).

Договорихме се да се сформира **работна група за подготовка на специфичните** за музикантите и балетистите форми и начини отчитане на работното време. Сегашният начин не отговаря на действащия Кодекс на труда.

Ръководството на СБМТД положи много усилия за **премахване на чл. 76, ал. 4 от ЗАПСП**, според който, ако в договора между артист-изпълнителя и продуцента не е уговорено друго се смята, че изключителните права върху записа се отстъпват на продуцента. Проф. Захариева участва в работата на няколко заседания на Парламентарната комисия по култура и медии и проведе няколко срещи лично с нейния председател за изясняване на противоречията на този текст с нормите на европейското законодателство. При решаването на проблема Съюзът получи подкрепата на FIM чрез нейния главен секретар г-н Жан Венсан. Съюзът организира среща на г-н Венсан и г-н Стоян Райчевски в София, в резултат на което спорният член 76, ал.4 отпадна от ЗАПСП при второто четене на закона (ДВ № 28/2000 г.).

По решение на Управителния съвет на СБМТД бе регистрирана **Национална асоциация за защита на изпълнителските права** (НАЗИП). Тази организация за колективно управление на изпълнителските права по смисъла на чл.40 от ЗАПСП, функционираща от близо 1 година, вече регистрира и **първите договори** за чужбина на наши изпълнители. Основната задача на Асоциацията е да съдейства за ефективна защита на изпълнителските права на членовете ѝ, като осъществява колективно управление на техните права при излъчването по безжичен път, предаването чрез кабел или друго техническо средство и други видове използване на техните изпълнения в страната и извън нея, като подписва билатерални договори за взаимно представителство.

УС подкрепи идеята на Председателството за необходимостта от такава Асоциация, която да действа **срещу пиратското използване на изпълнителските права** на музикантите и балетните артисти. На своето заседание на 24 март 2001 г. той прие Устава на НАЗИП, който регламентира нейната дейност, цели и задачи. Голяма чест за Съюза и НАЗИП бе отправената покана от Европейската асоциация на Агенциите за закрила на изпълнителските права (АЕРО) за участие в Конференцията в Брюксел през януари 2002 г. Единствено ние бяхме поканени от България.

Убедени сме, че всички заедно - обединени и силни, ще изградим мрежата на нашата асоциация, която днес би трябвало да наброява около 3000 члена. Дали успехът ще е с нас, зависи от Вашето участие.

По инициатива на Сдружението на българските хорови диригенти чрез Министерството на културата бе изпратено писмо до Министъра на финансите с искане да се дадат указания на данъчната администрация да признава музикално-изпълнителския труд за творчески (както е посочено в ЗАПСП) и да го облага по част IV, а не по част III на данъчните декларации по чл.41 от **Закона за облагане на доходите на физическите лица (ЗОДФЛ)**. Смисълът на това е, че по част IV се признава 50% намаление от приходите, а по част III - 35%.

Съдействахме за окончателното решение на **визовите проблеми** за българските артисти при турнета в Гърция след падането на "Шенген".

От м.март 1999 г. насам Съюзът изработи аргументирани **проекти за промени в действащи нормативни документи**, отнасящи се пряко до съюзните членове, а именно:

- в чл.22 на Закона за облагане доходите на физическите лица да се внесат промени, според които на лицата, упражняващи свободни професии, да се признават 70% разходи за дейност;

- в Закона за държавния бюджет да се фиксира, че бюджетът на културата трябва да бъде достоен процент (около 2%) от брутният вътрешен продукт и да се гарантира данъчно облекчение за спонсори на културата;

- в Кодекса за задължителното обществено осигуряване да се добави текст, според който работещите по допълнителни граждански договори да не се осигуряват повторно, тъй като осигурени по основния трудов договор (ниво КНСБ и социална комисия в Парламента);

■ бяха предприети всички възможни действия по прекатегоризирането за пенсиониране на балетните и танцовите артисти, на духачите на дървени и медни инструменти. Във връзка с това бяха организирани срещи с изпълнителната власт на всички нива. Като резултат трудът на всички изпълнители на духови инструменти, както и трудът на балетните и танцови артисти, бяха признати за II категория. Но, въпреки постигнатото, не навсякъде духачите се осигуряват за II категория труд. Работата по приравняването на труда на балетните артисти към I категория труд ще продължи и за в бъдеще.

■ в Закона за радио и телевизия да се включат текстове, свързани със защитата на изпълнителските права за излъчване по ефир и по кабел, а именно, да се изискват сключени договори преди даване на лицензии на кабелните оператори..

В усилията си да постигнем всичко това, ние се сблъскахме и с немалко **проблеми**. За съжаление, някои от тях са резултат на все още недостигнатата ни синдикална зрялост, така необходима при новите условия, в които сме принудени да работим. Колегите-музиканти бавно осъзнават ползата от синдиката, бавно вървят към осъзнаването на общия интерес. Липсата на професионализъм се усеща във всичко: в изготвяне на договорите, в неразумното и прибързано подписване, често пъти под натиск...

Учим се как професионално да се борим. Защо всички членове на западните оркестри членуват в синдикати? Отговорът е ясен - за да се борят ефикасно за своите права.

А нас ни разбиват и директори, и правителство (действията на г-жа Шулева чрез обединението на работодателите и срещу Кодекса на труда), а и ние сами се разбиваме (пример - в Софийския духов оркестър възникнаха противоречия между двете синдикални организации - нашата и на КТ "Подкрепа", вместо да се обединят усилия за постигане на общите цели). Докато българският музикант не надвие своя индивидуализъм и бездействие (в очакване може би на Месия...), няма да можем да се борим ефикасно.

За успеха на нашите синдикални действия бе от голямо значение ясната им и аргументирана правна обосновка. В това отношение юристката на Съюза Илка Димитрова ни подпомагаше активно и много професионално, за което ѝ благодарим. Всички членове на Съюза, обърнали се за помощ към нея, са получавали своевременно консултации в писмен или устен вид.

Илка Димитрова помогна и за изваждане на нотариални актове за собственост върху нашите имоти, което ни позволява да постигнем материална стабилност на Съюза. Всички знаете, че изкуството имаше своя база, която можеше да го издържа до голяма степен. И ако за нещо трябва да съжаляваме 12 години след промяната (това чудовищно престъпно ограбване на едни българи от други!) е, че нито един музикант, който ни управляваше, не милееше за каузата да подобри положението на колегите си в бранша. А материалната стабилност днес е безспорно едно от важните условия за укрепване на позициите на бранша в българското общество.

ТВОРЧЕСКА И КВАЛИФИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

По традиция от 1997 г. насам, на 1 ноември – Международния ден на музиката, в тържествена обстановка се връчват наградите за върхови постижения в музикално-изпълнителското и танцово изкуство **“Кристална лира”**, на които СБМТД е инициатор, съучредител и съорганизатор. Новото бе: наградите да се присъждат не само на личности, но и на **колективи**. За изминалия период бяха създадени и три нови категории: оркестрово изкуство, хорово изкуство и музикална критика. Категорията **“Режисьори, сценографи”** бе трансформирана в **“Постановъчен екип”**, а **“Инструменталисти и камерни ансамбли”** бе разделена на две самостоятелни категории. Въведе се изискването наградите да се присъждат на творци, **живеещи постоянно в България**. (Списък на лауреатите през 1999, 2000 и 2001 г. - Приложение 4).

Макар и с известни затруднения, породени от новите изисквания и ограничения на Стопанския съвет на Националния дворец на културата, концертният цикъл **“Viva la musica”** продължи да съществува. През изминалите три години получиха възможност за изява: Камерна формация **“Te Deum Adoramus”**, хор **“Волна песен”** - Враца, Балетното студио **“Красимира Колдамова”**, Детско-юношеската музикална студия **“Български славей”** и ученици от Музикалната школа при читалище **“Д-р Петър Берон”**, хор **“Бодра смяна”**, Камерна капела **“Полифония”**, хор **“Кавал”**, академичен хор **“Ангел Манолов”**, Камерен женски хор **“Еуфоника”** - Трявна, хор **“Родна песен”** - Хасково и хор **“Черноморски звуци”** - Балчик.

Като продължение на добрата отдавнашна традиция на СБМТД и през отчетния период Ръководството на Съюза удостои много свои членове и състави, навършващи кръгла годишнина, със **съюзните отличия** **“Златна”**, **“Сребърна”** и **“Бронзова лира”**, и **“Златна значка”**. Това е израз на голямото уважение към тях и признание за техните високи художествено-творчески постижения.

Ангажиментът по награждаване почти винаги се изпълняваше от г-н Арон Аронов – заместник-председател на Съюза, като освен самата награда поднасяше и едно свое изпълнение.

Съюзът редовно представя най-изтъкнатите си дейци за държавни награди. През отчетния период СБМТД номинира 26 наши колеги - видни музиканти и балетни артисти за **награждаване с орден “Стара планина”**, от които с наградата бяха удостоени Лиляна Барева и проф. Христо Недялков.

СБМТД винаги е подкрепял организираните от нашите дружества в страната юбилейни чествания на годишнини и премиери и е осигурявало участието в тях на свои представители.

Използваха се възможности за сътрудничество с други институции за организиране на значителни творчески изяви на музикалните и танцови дейци:

■ Съвместно с ДМА **“П.Владигеров”** и фондация **“Земята и хората”** се проведе изключително плодотворни семинари - **майсторски класове** с изтъкнати чуждестранни артисти и педагози като: Ролан Догарей - цигулка, Деви

Ерлих - цигулка, Жан Бернар Бошан - тромпет, Жерар Бургойн - флейта, Шантал Стилиани - пиано, Дезире Нкауа - пиано, Андреас Лебеда - deutshe lied и др.

■ През 2000 г. Съюзът съдейства за организиране на престижна **Българска седмица в Париж**. Преминала под патронажа на Кметството на Париж и организирана от Асоциация “Филомуза”, тя остави прекрасни впечатления, намерили отзиви в централните вестници.

■ В сътрудничеството с нашето дружество “Общество за фолклор” - Стара Загора и община Стара Загора Съюзът реализира през октомври 2001 г. **Втори международен фолклорен студентски фестивал**, като в рамките на фестивала се проведе и младежки семинар на тема “Ние сме бъдещето на Балканите”. Освен в Стара Загора Международният фолклорен фестивал се пренесе и на сцене в Чирпан, Димитровград, Раднево, Стамболово, Твърдица и Крумовград. Тази инициатива на дружеството на Съюза “Общество и фолклор” и със съдействието на нашето ръководство се осъществи в рамките на общия проект “Международна младежка асамблея” под мотото: “Младежта за разбирателство и просперитет на България”.

■ През м. юли 2001 г., по инициатива на дружеството ни “Музиканти-педагози - София” , се организира **Първи преглед на Софийските детски музикални школи** под мотото “На крилете на музиката”. Целта на тази изява бе да се привлече вниманието на обществеността към важната роля на музиката за мирогледа на подрастващите, за изграждане на техния духовен свят. Организирането и осъществяването на тази изява бе активно подкрепено от Сдружение “Педагози” и Председателството на Съюза. Фестивалът намери добър отклик у много музиканти-педагози, които участваха със свои ученици в състезанието. 253-ма малки и по-големи ученици показаха какво са научили, водени от своите учители. Двата заключителни концерта бяха вълнуващи празници на детско-юношеското творчество.

■ През 1999 г.ръководството на Съюза и по-специално проф. П.Ангелов организираха провеждането съвместно с общините на гр.Пазарджик и Добрич на Празници на професионалното фолклорно изкуство.

■ Сдруженията “Танцови дейци” и “Народно музикално изкуство” участваха активно в организацията на Международните фолклорни фестивали във Варна, Велико Търново и Бургас. Двете сдружения оцениха високо организираните от Съюза Национална конференция по проблемите на съвременната реализация на българския танцов фолклор, проведена в рамките на Националния коледен конкурс “Варна`2000” и Международна конференция на тема “Глобализацията и предизвикателствата ѝ пред фолклора”, в рамките на Международния фолклорен фестивал “Варна`2000”.

■ Сдружение “Духови оркестри” активно участва в подготовката и организацията на **Празниците на Духовите оркестри** в Севлиево и Ботевград. Благодарение на г-н Ангел Ангелски Празниците на духовите оркестри в Севлиево продължават своята традиция, като последното му издание прерастна в Балкански фестивал с участието на духовите оркестри от Гърция и Сърбия. Празниците са изява за обмяна на опит и квалификация.

■ Сдружението на българските хорови диригенти взе активно участие в подготовката и провеждането на **Международния хоров конкурс** “Проф. Георги Димитров” - Варна, както и на съпътстващата теоретична конференция, посветена на предстоящата 100-годишнина от рождението на патрона на конкурса. Основният доклад бе изнесен от проф. Емил Янев. В работата на форума участваха хорови диригенти от САЩ, Франция, Гърция и Македония и много от учениците от първия диригентски випуск на проф. Георги Димитров.

■ Сдружението участва и в подготовката на Празниците на женските и девическите хорове в Търговище (2000 г.)

За подобряване **обучението в училищата и квалификацията** на музиканти-изпълнители беше извършено още и следното:

■ През 1999 г. Сдружение “Танцови дейци” сформира комисия под ръководството на проф. П. Ангелов и Г. Хинов, която работи по усъвършенстването на учебните програми за обучението по хореография в началните и средните училища в страната.

■ В резултат на активната намеса и застъпничество пред Министерството на образованието на Председателя на Съюза проф. Ж. Захариева и проф. П. Ангелов беше постигнато запазване на обучението в паралелките по “Български танци” и “Българска хореография” в началното и средното образование в страната.

■ За подобряване и актуализиране репертоара на професионалните духови оркестри, свързан с тържествени ритуали, Сдружение “Духови оркестри” предложи на ръководството да бъде съставен нов сборник. Председателството осигури за издаването на сборника изцяло необходимите средства и Съюзът извърши организацията по издаването му. Сборникът съдържа 10 ритуални пиеси-дирекцион и едно важно помагало в ежедневната дейност на духовите оркестри.

■ Съюзът изпрати **чрез БТА Обръщение** до Президента, Председателя на Народното събрание, Премиера, министрите на културата и на науката и образованието, Председателите на парламентарните комисии по култура и по образование и наука във връзка с проектираното съкращаване на часовете по музика в средните общообразователни училища.

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Приемането на СБМТД във FIM, активните международни контакти, осъществявани главно от председателя на Съюза проф. Жени Захариева и особено проведените международни конференции укрепваха международния и национален авторитет на нашия съюз като създадоха база за реални надежди за решаването на професионалните ни проблеми.

В раздела за синдикалната дейност изтъкнах значението на **Международната конференция по проблемите на реформата в музикалната култура у нас**, проведена от Съюза през м. декември 1999 г. с подкрепата на FIM.

В главно събитие през изтеклия тригодишен мандат се превърна **Първата международна конференция на тема “България по пътя към Европа и интеграцията ѝ към европейския културен ландшафт. Статут на професионалния български музикант и балетен артист”**, проведена

благодарение на изключителната помощ от страна на FIM и с финансовата подкрепа на Министерството на културата и Фондация “Конрад Аденауер”.

В Конференцията взеха участие над 100 души, сред които:

- **г-н Гералд Мертенс** - Президент на Германския синдикат на симфоничните оркестри (DOV) и главен редактор на списание “Das Orchester”;
- **проф. Тома Даян** - Главен юрист на Международната федерация на музикантите FIM;
- **проф. Паул Верле** - Главен съветник на Международната хорова фондация “Интеркултур” и “Европакантат”, почетен член на Германския съвет по музика;
- **г-жа Георгиа Далдаки** - Изпълнителен директор на Панбалканската асоциация за култура “Riga`s Charta” - Гърция;
- **г-н Емил Цулинка** - Президент на Словашката асоциация за защита на изпълнителските права OZIS;
- **г-н Стефан Георгиу** - Председател на синдиката на румънските изпълнители и Президент на Румънската асоциация за защита на изпълнителските права CREDIDAM.

От българска страна в работата на Конференцията взеха участие изтъкнати музиканти и балетни артисти-изпълнители, педагози, представители на Министерството на културата, директори на музикални институти, главни художествени ръководители на фолклорни ансамбли, диригенти на симфонични, камерни, духови и хорови формации, завеждащи отдел “Култура” от общини в страната, представители на пресата и електронните медии.

Докладите на гостите запознаха участниците в конференцията със статута на музикантите и балетистите в техните страни в следните раздели:

1. Взаимоотношения с държавата и общините;
2. Работно време и почивки;
3. Условия на труд;
4. Работни заплати и социални осигуровки;
5. Управление на изпълнителските права.

Доклади от българска страна изнесоха: проф. Жени Захаријева, Антонина Бонева - Директор на НЦМТ, доц. Калина Боева, Свилен Симеонов, Любен Миролесков и др.

Чрез съпоставката на информацията, представена от гостите и домакините, се избистриха основните насоки за промени в процеса на интегрирането ни към Европа, залегнали в приетата от Конференцията Декларация:

- финансиране и трудово законодателство;
- пазарна икономика;
- статут на музикантската професия;
- авторски и изпълнителски права;
- тарифни договори и “охранни норми”.

Представителите на FIM се ангажираха да поемат контрол по изпълнение на приетата Декларация, да оказват и в бъдеще безвъзмездни консултации със свои експерти в сферата на синдикалната дейност, социалната и данъчната политика.

Гостите имаха срещи с вицепрезидента на Република България Генерал Ангел Марин и Министъра на културата.

Пактът за Черноморско сътрудничество е инициатива на Парламентите на черноморските страни и има за цел да работи по проекта за развитие на културното сътрудничество между тях. Проф. Жени Захариева бе поканена да стане координатор за България. През м.август 2001 г. за първата изява на пакта в гр. Сочи. Нашият Съюз подготви програма от млади таланти, лауреати на национални и международни конкурси, които бяха водени от Ангел Ангелски. Те представиха блестящо постиженията на най-младите ни дарования.

През м.февруари 2002 г. по инициатива на Сдружението на българските хорови диригенти се учреди българската секция на **Балкански хоров форум**, създаден преди 3 години от група видни диригенти от Албания, България, Гърция, Македония, Румъния, Турция и Югославия. Основната цел на тази организация е да съдейства за популяризирането на високите художествени постижения на хоровото изкуство на балканските народи и да го интегрира по-активно към процесите на европейската и световна хорова практика. Като учредители се включиха Българският хоров съюз, Националният център за музика и танц, Министерството на външните работи - Дирекция "Европа", Министерството на образованието и науката, Държавната агенция за младежта и спорта и др. Съюзът активно участва в изработване на Устава и регистрацията на БХФ.

Регионално дружество - Варна инициира Лятна музикална академия "Русалка", чието първо издание през 2001 г. премина с голям успех.

Сдружение "Духови оркестри" подържат тесен професионален контакт с **Асоциацията на европейските духови оркестри**, на която е член и участва активно във всички нейни инициативи.

ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Към м. март 1999 г. в структурите на Съюза имаше общо 58 дружества, от които 43 - обединени в 8 сдружения и 15 самостоятелно федерирани.

Към м. май 2002 г. в Съюза членуват 79 дружества, от които 16 са самостоятелно федерирани и 63 са обединени в 8 сдружения: артист-оркестранти, академично сдружение, духови оркестри, народно музикално изкуство, танцови дейци, педагози, български хорови диригенти и ветерани.

През отчетния период бяха създадени 24 нови дружества, а се разпаднаха 7. Причините за да прекратят дейността си са предимно поради закриването на съставите.

Като равностметка можем да отчетем, че за изминалите три години синдикалните организации на Съюза са се увеличили с 21. (Приложение 2)

В Съюза се съхранява пълната документация на всички дружества и сдружения, която периодично се актуализира. Води се редовна справка за отчетения членски внос. За водене на преговори, сключване на споразумения и КТД на дружествените председатели се издават удостоверения за легитимност.

Особено активна бе дейността на следните председатели на Дружества и Сдружения:

Агрипина Войнова - СДЮТИ
Андрей Андреев - Регионално дружество Враца
Андрей Атанасов - Софийски духов оркестър
Боряна Миролескова - НМУ "Л.Пипков"
Вартухи Дионисиева - Солисти при ОФД-Бургас
Василка Кузманова - Хор при ОФД-Бургас
Весела Желева - Студио за изкуства "Еолина"
Веселин Пейков - Севлиево
Влаю Влаев - Духов оркестър - Габрово
Гроздан Христозов - Сдружение "Ветерани"
Диана Ботева - СУИ "Проф. В.Стоянов" - Русе
Димана Цурева - Ансамбъл "Пирин"
Евгения Александрова - Регионално дружество - Варна
проф. Елена Кутева - Дружество "Музиковеди, критици"
проф. Емил Янев - Сдружение на българските хорови
диригенти
Иван Тодоров - Сдружение "Танцови дейци"
Крум Георгиев - Фолклор - Югоизточна България
проф. Лилия Гюлева - Дружество на хоровите диригенти -
София
Лиляна Христова - Ансамбъл "Странджа"
Мария Диолова - Педагози-София
Милена Недялкова - Оркестър при ОФД-Русе
Митко Дянков - Хореографи-Варна
Михаил Томашов - Ветерани - Дейци на музикалното и
танцовото изкуство
Надежда Цанкова - Сдружение "Педагози"
доц. Петя Пехливанова - АМТИ-Пловдив
Светла Манолова - ОФД-Варна
Уляна Райкова - Ансамбъл "Тракия".

По инициатива на Председателя и ръководството на СБМТД се учреди **Асоциация на творческите съюзи**. Основанието за формирането ѝ е назрелата необходимост за единодействие на творческите съюзи. Така обединени те биха могли, като координират своите усилия, да постигнат много повече за подобряване на законодателството в интерес на артистите, за по-ефективната дейност на творческите си фондове и за финансирането на културните институти.

През 2001 г. по инициатива на Сдружение "Ветерани" се учреди **фондът "Един живот за музиката"** със съпредседатели проф. Жени Захаријева и доц. Христина Ангелакова. Почетни членове на Управителния съвет на фонда станаха видни наши музиканти и балетни артисти. Идеята за създаването на фонда се роди от необходимостта да се привличат дарения от институции и физически лица, с

които да се подпомагат по-възрастните членове на Съюза в особено тежко материално и здравословно състояние. На 1 октомври миналата година, във връзка с Международния ден на музиката, бе организирана и първата проява на фонда - благотворителен концерт в залата на Софийската опера. Около функционирането на фонда има много въпроси, които предстои да се изясняват и решават. Но фондът живее и в него постъпиха първите дарения (за съжаление само от Творческия фонд на нашия съюз). Те бяха разпределени на 35 колеги от Сдружение "Ветерани" и им помогнаха да посрещнат някои свои насъщни нужди. Особена благодарност и признателност дължим на: сестри Кираджиеви, г-н Михаил Томашов, Лилия Табакова и др. ветерани, които станаха първи дарители на този Фонд

През 1999 г. и 2000 г. Агенцията за чуждестранна помощ отпусна на СБМТД хуманитарна помощ (хранителни продукти), която бе разпределена между 28 члена на Сдружение "Ветерани"- в особено тежко материално и здравословно положение.

*
* *

В този отчет се постарах да очертая главното в тригодишната дейност на ръководството на Съюза, да посоча трудностите, които съпътстваха работата ни и резултатите от положените усилия.

Постиженията в работата на Съюза бяха дело на целия екип, с който работих, и затова искам да благодаря на: Ангел Ангелски, Петър Ангелов, Арон Аронов, Недко Боянов, Свилен Симеонов, както и на сътрудниците: Любка Александрова, Албена Манова, Лариса Петрова, Жана Филипова, Павлина Алексова и юриста на Съюза Илка Димитрова.

Надяваме се, че делегатите ще направят трезва преценка на извършеното през тези три години, ще оценят постиженията и ще ни посочат какво е трябвало да направим още. Тези оценки ще помогнат и на нас и на новото ръководство, което конгресът ще избере.

Докладът представи само най-значителните насоки в работата на Съюза.

Вероятно сме допускали и пропуски, вероятно и усилията ни в отделни случаи не са били ефикасни.

Членовете на Председателството работиха съвместно и допринасяха според своите възможности за решаване на проблемите.

Кое е важното?

През изтеклия тригодишен мандат на Ръководството Съюзът започва своето реформиране в синдикат от европейски тип.

Три бяха ключовите думи, които определяха дейността на Съюза:

■ **ПРОФЕСИОНАЛИЗЪМ**

■ **ПРИЗНАНИЕ**

■ **СТАБИЛНОСТ**

15 юни 2002 г.